

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004047

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лю Венган --

2. Wengang Lyu

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 16-12-2025

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 35778

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.31.13

Тема дисертації:

1. Репрезентація образу саду в сучасному китайському живописі: трансформації традиційної іконографії
2. Representation of the Image of the Garden in Contemporary Chinese Painting: Transformations of Traditional Iconography

Реферат:

1. Дослідження присвячено комплексному аналізу образу саду в сучасному китайському живописі останньої чверті XX – першої чверті XXI століть. Актуальність теми визначається зростанням інтересу до переосмислення традиційної іконографії в глобалізованому культурному середовищі. Мета роботи – з'ясувати, як класичні моделі садової образності зберігаються, модифікуються й набувають нових значень у творчості китайських митців 1980–2020-х років. Гіпотеза полягає в тому, що сучасний китайський живопис, спираючись на класичні садові мотиви, формує нову художню мову, де традиційні символи й просторові моделі відображають зміни культурної пам'яті та візуального мислення. Об'єкт дослідження – образ саду в китайському живописі; предмет – трансформації його іконографії, просторових моделей і метафорики. Наукова новизна полягає у комплексному мистецтвознавчому аналізі трансформації традиційної іконографії образу саду в сучасному китайському живописі останньої чверті XX – першої чверті XXI століть, з урахуванням художньої спадкоємності та змін у просторово-композиційних і символічних моделях. До

українського наукового обігу введено вагомий корпус творів китайських митців 1980–2020-х років. Уточнено типологію іконографічних структур і мотивів, пов'язаних із образом саду, визначено їхні шляхи модифікації у сучасному живописі. Розширено підходи до аналізу взаємодії традиційних художніх моделей і новітніх живописних стратегій, що відображають культурні та естетичні трансформації постсоціалістичного і глобалізованого середовища. Уперше запропоновано бачення саду як гнучкої багатовимірної візуальної метафори пам'яті, культурної ідентичності, емоційного досвіду митця. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку джерел і додатків. У першому розділі («Теоретико-методологічний апарат») проаналізовано стан наукової розробки проблеми, окреслено джерельну базу (трактати, каталоги, сучасні публікації), визначено основні методи – іконографічний, стилістичний, формально-композиційний – та міждисциплінарні стратегії (культурологічні, семіотичні). Підкреслено відсутність системного аналізу образу саду у живописі кінця ХХ – початку ХХІ століть. Другий розділ («Образ саду в традиційному та ранньомодерному живописі Китаю») простежує історико-культурні витоки садової тематики. Розглянуто сад як культурну модель (філософську, естетичну, поетичну), проаналізовано просторові типи (імператорський, приватний, храмовий) та символічні структури («озеро і три гори», шаньшуй, сад як мікро- і макрокосмос). Запропоновано типологію зображень саду: імператорський; самітницький; сад літератора; утопічні/міфологічні; «пейзажна ботаніка». Це стало основою для подальшого аналізу сучасного живопису. Третій розділ («Трансформації традиційної іконографії саду в сучасному китайському живописі») простежує спадкоємність і новаторство у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття. У творчості Фу Баоши, Янь Веньляня та У Гуаньчжуна показано перехід від класики до модерних форм: експресивне оновлення літераторського пейзажу, камерна реалістична поетика, модерністичне узагальнення кольору й форми. У живописі 1980–2020-х років виявлено зсув до фрагментарних ракурсів, серійності, монтажної логіки, інтер'єризації мотивів (дворики, балкони), використання змішаних технік, кольорових полів, порожнечі і асиметрій. Традиційні іконографіми (бамбук, лотос, камінь) виконують конструктивну й смислову функцію. У творчості Чжоу Чунья, Чжао Кайкуня, Лю Цзюде, Ян Янь, Лю Манвень та ін. окреслено кілька напрямів: сад як ментальна карта пам'яті; як утопія чи неоміф; як сцена іронічної цитати; як екологічна чи урбаністична метафора; як мета-живописна стратегія (ремейк, інверсія, деконструкція канону). У висновках підкреслено, що результати дослідження сприяють глибшому розумінню специфіки репрезентації образу саду в сучасному китайському станковому живописі, фіксуючи не лише художню спадкоємність, але й суттєві зміни в іконографічній структурі, просторових моделях та семантичному наповненні цього образу в умовах посттрадиційного й глобалізованого культурного середовища. Виявлено, що сад у сучасному китайському живописі функціонує як гнучка художня конструкція, здатна відображати особистісні переживання, культурну пам'ять, естетичну рефлексію й візуальні трансформації. Отримані результати поглиблюють теоретичні засади українського мистецтвознавства й можуть бути використані в подальших академічних та експозиційних практиках.

2. The study is devoted to a comprehensive analysis of the image of the garden in contemporary Chinese painting of the last quarter of the 20th century and the first quarter of the 21st century. The relevance of the topic is determined by the growing interest in reinterpreting traditional iconography within a globalized cultural environment. The aim is to clarify how classical models of garden imagery are preserved, transformed, and acquire new meanings in the works of Chinese artists of the 1980s–2020s. The hypothesis assumes that contemporary Chinese painting, drawing on classical garden motifs, forms a new artistic language in which traditional symbols and spatial models reflect changes in cultural memory and visual thinking. The object of the research is the image of the garden in Chinese painting; the subject is the transformation of its iconography, spatial patterns, and metaphoric dimensions. The scholarly novelty lies in a comprehensive art historical analysis of the transformation of the traditional iconography of the garden in contemporary Chinese painting of the late 20th–early 21st centuries, taking into account artistic continuity as well as shifts in spatial-compositional and symbolic models. A substantial corpus of works by Chinese artists of the 1980s–2020s has been introduced into Ukrainian scholarly discourse. The typology of iconographic structures and motifs associated with the garden image has been refined, their modifications in contemporary painting identified. Approaches to analyzing the interaction between

traditional artistic models and new painting strategies have been expanded, reflecting the cultural and aesthetic transformations of the postsocialist and globalized environment. For the first time, the garden is proposed as a flexible multidimensional visual metaphor of memory, cultural identity, and the artist's emotional experience. The dissertation consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of sources, and appendices. The first chapter («Theoretical and Methodological Framework») analyzes the state of research, outlines the source base (treatises, catalogues, contemporary publications), and identifies key methods – iconographic, stylistic, formal-compositional – together with interdisciplinary strategies (cultural, semiotic). The lack of a systematic analysis of the garden image in painting of the late 20th–early 21st centuries is emphasized. The second chapter («The Image of the Garden in Traditional and Early Modern Chinese Painting») traces the historical and cultural origins of garden imagery. The garden is considered as a cultural model (philosophical, aesthetic, poetic), with spatial types (imperial, private, temple) and symbolic structures («lake and three mountains», shanshui, the garden as micro- and macrocosm). A typology of garden representations is proposed: imperial; hermit's; literati; utopian/mythological; and «landscape botany». This forms the basis for the further analysis of contemporary painting. The third chapter («Transformations of the Traditional Iconography of the Garden in Contemporary Chinese Painting») follows continuity and innovation in the second half of the 20th–early 21st century. In the works of Fu Baoshi, Yan Wenliang, and Wu Guanzhong, the transition from classical models to modern forms is shown: expressive renewal of the literati landscape, chamber realist poetics, modernist generalization of form and color. In painting of the 1980s–2020s, a shift is identified toward fragmentary viewpoints, seriality, montage logic, interiorized motifs (courtyards, balconies), and the use of mixed techniques, color fields, voids, and asymmetries. Traditional iconographic elements (bamboo, lotus, rock) perform constructive and semantic functions. In the works of Zhou Chunya, Zhao Kaikun, Liu Jiude, Yang Yan, Liu Manwen, and others, several directions are outlined: the garden as a mental map of memory; as utopia or neo-myth; as a stage for ironic citation; as an ecological or urban metaphor; as a meta-painting strategy (remake, inversion, deconstruction of the canon). The conclusions emphasize that the results contribute to a deeper understanding of the specific features of representing the garden image in contemporary Chinese easel painting, recording not only artistic continuity but also significant changes in iconographic structures, spatial models, and semantic content in a post-traditional and globalized cultural environment. It is revealed that in contemporary Chinese painting the garden functions as a flexible artistic construct capable of reflecting personal experience, cultural memory, aesthetic reflection, and visual transformations. The results obtained enrich the theoretical foundations of Ukrainian art history and can be applied in further academic research and exhibition practice.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лю Венган. Особливості репрезентації образу саду в живописі Чжао Кайкуня // Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Т. 1, вип. 76. С. 77-82
- Лю Венган. Образні моделі «саду як раю земного» в династичному живописі Китаю // Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. № 5. С. 107-114.

- Лю Венган. Садова тематика в живописі У Гуаньчжуна 1970-х – 1980-х років: особливості репрезентації // Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Т. 1, вип. 84. С. 134-139

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чечик Валентина Вікторівна
2. Valentyna V. Chechyk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Марина Валентинівна
2. Maryna V. Ponomarenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лагутенко Ольга Андріївна

2. Olga A. Lagutenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5934-2943

Додаткова інформація: член-кореспондент Національної академії мистецтв України

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуліка Вячеслав Вікторович

2. Viacheslav V. Shulika

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1997-7033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнев Андрій Юрійович

2. Andrii Korniev

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Павлова Тетяна Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Павлова Тетяна Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна